

DE AGENDA

Feitsma houdt zijn opdrachten minutieus bij in een kleine bruin leren Succes agenda. Hij heeft de pagina's voor dit doel met pen en liniaal in vier kolommen verdeeld. Onder het kopje 'Werken' staat in de eerste kolom een nummer, in de tweede kolom een summierse omschrijving en in de derde kolom de plaatsnaam.

De vierde kolom blijft in eerste instantie leeg. Vanaf opdracht 163 vult hij hier een datum, maar nog geen jaar in. Pas tussen opdracht 183 en 184 vermeldt hij het jaartal '1962'.

Boven aan de pagina bij nummer 199 vermeldt hij: 'Werken 1963'.

Opvallend is dat de nummering van de werken in de agenda begint bij 120. Als de nummering oorspronkelijk bij één begonnen zou zijn betekent dit dat er twee a drie blaadjes uit de agenda verdwenen zijn. Aannemelijker lijkt het dat hij zijn eerste zelfstandige werk als 120 benoemd heeft. Het lijkt een gegeven dat dit soort nummeringen van projecten en werkzaamheden, ook op facturen, zelden met nummer één begint. Wellicht omdat men in het begin stadium graag meer ervaren en professioneel over wil komen dan strikt genomen gerechtvaardigd is. Ook het feit dat de eerste genoteerde werken in de agenda in Friesland hebben plaatsgevonden pleit hiervoor.

Agenda van Feitsma.

2		3	
Werken		Werken	
141	Won. Goedhart	Zaandijk	
142	Won. Wijer	Hoptilbe	
143	Won. winkel Boll.	Assendelft	
144	Garage Bolluyt	"	
145	Luspektoom Beja	Zaandijk	
146	Grafitek vel Mei	Zaandam	
147	Winkel Mogge	"	
148	Dubb. won Kakes	Koog & Z.	
150	Vetira	Zaandam	
151	Bung. Valanidas	Oithoorn	
152	Winkels-lats	Zaandijk	
153	Wink-won Hoogenboom	"	
154	Won Lageweg	Beers	
155	Kantoor Woning F.	Zaandijk	
156	Fabrt+kant Plooyer	Zaandam	
157	Fengez. won. Kakes	Koog & Z.	
158	4 won. Koel	Krommenie	
159	2 bungalows	Doldersum	
160	Bungelow Schipper	Wormer.	
140	Won. verb. k Engel	Zaandijk	
161	Won. KroL	Zaandam.	
162	Won. verb. Goedhart	Zaandijk	
163	24 won. Overtoom	Zaandam.	6/1
164	Won. verb. Groos	W. veer	"
165	Winkel-won. Coop	Westzaan	"
166	Won. wpl Tuza	Zaandam	
167	Won. wink. Maahuis	Zaandam.	9/3
168	Won verb. vd. Ham	Koog & Z.	9/3
169	Bung. Halbertsma	Doldersum	13/3
170	Fabr. Pielkenrood	Zaandijk	13/3
171	Woning N. Wit	Krommenie	15/3
172	Vredenburg verb.	Zaandijk	15/3
173	Won. wink. Feringa	Koog & Z	23/3
174	Fabr. Hordijk	Zaandam	9/4
175	Wink. Molenaar	Zaandijk	10/4
176	Bungelow (Akkerman)	Doldersum	3/5
177	" (Koop)	Krommenie	3/5
178	Supermarkt Coop	Krommenie	29/10
179	Landsman	Wormerveer	10/10
180	vd Laan	Zaandam	27/10

Architectuurstromingen in de tijdgeest

Na de bezetting van Nederland door Duitsland benoemde de Nederlandse regering in ballingschap een Regeringscommissaris voor de Wederopbouw. Die werd belast met 'het herstel van het verkeerswezen, de drooglegging van onderwaterzettingen, de wederopbouw van steden, dorpen en gebouwen en al hetgeen daarmee samenhangt'. De Regeringscommissaris voor de Wederopbouw centraliseerde alle bevoegdheden om beslissingen te nemen over uitbreidings- en wederopbouwplannen en de uitgifte van bouwvergunningen in het Regeringscommissariaat, dat buiten bereik van de Duitsers kon blijven. In 1942 kondigde de Duitse bezetters een algehele bouwstop af.

Onder oorlogsomstandigheden die bijzonder slecht waren in de winter van 1944, konden de architecten en stedenbouwers slechts nadenken over de toekomstige wederopbouw. Een groep architecten trachtte de gangbare woningtypologie te onderzoeken en normen en eisen te formuleren voor huizen die na de oorlog gebouwd zouden worden. Om in de naoorlogse woningbehoefte te voorzien werd de 'wijkgedachte' ontdekt: woonwijken met een evenwichtige bevolkingsamenstelling en voorzieningen voor elke afzonderlijke godsdienstige en politieke overtuiging, met een omvang van 20.000 inwoners. Men was bang dat er anders een onbeheersbare stedelijke groei en chaos zou ontstaan.

In 1945 na afloop van de oorlog werden de gevolgen in volle omvang zichtbaar. Het nog op militaire leest geschoeide landsbestuur centraliseerde de bevoegdheden om de wederopbouw ter hand te kunnen nemen. Daarnaast zag de regering zich gesteld voor een tweede taak: het bestrijden van de woningnood die in de jaren vijftig als 'volksvijand nummer één' werd aangeduid. Het woningtekort was ontstaan door de vernietiging en beschadiging van woningen door het oorlogsgeweld, het stilvallen van de woningproductie en het onderhoud, en het grote aantal gezinnen dat na de bevrijding werd gesticht. Jarenlang werd het beleid op landelijk en politiek niveau beheerst door het begrip 'woningnood'.